

Abstrakt

Bakalářská práce se soustředí na užití demonstrativních zájmen *tämä* („tento“), *tuo* („tamten“) a *se* („ten“) ve vlastním korpusu mluvených narativů. Zvláštní pozornost je věnována adnominálnímu užití demonstrativ v konkurenci s užitím prosté jmenné fráze, a to především z hlediska anaforního odkazování neboli odkazování k již známým referentům. Inspiračním zdrojem práce jsou existující úvahy o postupné gramatikalizaci demonstrativa *se* na člen určitý v současné hovorové finštině (Laury 1997, Juvonen 2000), která se odráží jednak v nápadně vysoké frekvenci užití této formy, jednak v jejím rozšiřování do nových funkčních kontextů.

Cílem práce je popsat distribuci finských demonstrativ v rámci korpusu mluvených narativů a identifikovat, jaké faktory ovlivňují užití zvoleného referenčního prostředku. Za tímto účelem je materiál segmentován do klauzí, ve kterých jsou identifikovány všechny jmenné a zájmené fráze. Ty jsou dále anotovány pro sadu parametrů vycházejících z analogického výzkumu Magdaleny Zíkové (2017), který se zabývá gramatikalizačním potenciálem českého lexému *ten*.

Materiál se skládá z patnácti nahrávek pěti rodilých mluvčích finštiny založených na třech krátkých němých videích. Analýza je rozdělena do dvou částí, z nichž první se věnuje charakteristice všech užitých referenčních prostředků a druhá se koncentruje specificky na užití adnominálního demonstrativa v kontrastu s prostou jmennou frází. Posledním krokem práce je stručné srovnání distribuce referenčních prostředků ve finských datech a v datech českých, převzatých z disertační práce Magdaleny Zíkové (2017).

Klíčová slova: demonstrativum – anafora – finština – mluvený jazyk – gramatikalizace – určitý člen